

Svar på skriftligt spörsmål SSS 250/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om den historiska korrektheten i material som används i studentexamen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 250/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Peter Östman /kd m.fl.:

Hur förhåller sig regeringen till användning av felaktigt material som producerats av en organisation som är känd som antisemitisk i studentskrivningar,

hur dant förfarande används för att säkerställa tillförlitligheten i bakgrundsmaterial som används i studentexamen och

hur ämnar regeringen följa upp att materialet i fråga är korrekt?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt 2 § 1 mom. i lagen om studentexamen (502/2019) svarar Studentexamensnämnden för att leda, ordna och verkställa studentexamen som oberoende sakkunnigorgan, som undervisnings- och kulturministeriet tillsätter för tre år i sänder. Med oberoende avses enligt lagens förarbeten särskilt att prov i studentexamen utarbetas och bedöms utan påverkan av en tredje part såsom andra myndigheter inom statsförvaltningen, anordnare av gymnasieutbildning, högskolor eller andra parter. Medlemmarna i Studentexamensnämnden är oberoende sakkunniga i nämnden och representerar inte sin bakgrundsorganisation när de utför sitt uppdrag i nämnden.

Enligt 1 § i statsrådets förordning om studentexamen (612/2019) utser undervisnings- och kulturministeriet en ordförande och ett behövt antal övriga medlemmar för Studentexamensnämnden efter att ha hört högskolorna, Utbildningsstyrelsen och andra relevanta intressentgrupper. Nämnden väljer inom sig ett behövt antal vice ordförande. Medlemmarna i Studentexamensnämnden ska vara väl förtrogna med gymnasieutbildningen och de läroämnen som avses i 3 § i lagen om studentexamen (502/2019). Nämnden får ta in sakkunnigmedlemmar för utarbetande och bedömning av prov. För närvarande har nämnden 25 medlemmar och cirka 400 sakkunnigmedlemmar.

Enligt 2 § 2 mom. i lagen utvecklar Studentexamensnämnden studentexamen i samarbete med Utbildningsstyrelsen. Studentexamensnämnden utarbetar ett förslag till plan för utveckling och verkställande av studentexamen för fyra år åt gången för godkännande av undervisnings- och kulturministeriet.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 250/2019 rd

Undervisnings- och kulturministeriet har 25.9.2019 godkänt planen för utveckling och verkställande av studentexamen. Enligt planen förutsätter studentexamens uppgift som gymnasiets slutprov och som producent av behörighet för fortsatta studier till högskolor ett högklassigt genomförande av utarbetande av prov, bedömning av provprestationer samt verkställande av provarrangemang, samt ständig utveckling av kvaliteten på examen och kvalitetsprocesserna. Kvalitetsledning garanterar ett jämlikt bemötande av examinanderna i studentexamen och utnyttjandet av examensvitsorden vid antagning av studerande. Studentexamensnämnden svarar för kvalitetsledningens praxis och uppföljning av den.

En central del av kvalitetsledning är medlemmar som utses till Studentexamensnämnden och som ska vara väl förtrodda med gymnasieutbildningen och de läroämnen som avses i lagen. De sakkunnigmedlemmar som Studentexamensnämnden tar ska för utarbetande och bedömning av prov ha den sakkännedom som behövs för uppgiften. Examensnämndens medlemmar och adjungerade medlemmar utarbetar examensproven. Syftet är att säkerställa provens innehållsmässiga kvalitet i nämndens förfarande för godkännande av proven med flera etapper.

Provuppgifterna i historia har utarbetats enligt den riksomfattande lärokurs som bestäms i Grunderna för gymnasiets läroplan 2016.

I den digitala studentexamen används allt oftare mångsidiga material. I höstens examen hålls cirka 40 olika prov med över tusen uppgiftsavsnitt och hundratals källmaterial. Förutom så kallad objektiv forskningsinformation används i uppgifterna dessutom många andra slags material. Enligt besked från examensnämnden lånades det material som lyfts upp i det skriftliga spørsmålet från utbildningsresursen SO-rummet som enligt nämnden används i stor omfattning både i Sverige och i svenskspråkiga skolor i Finland. Tyvärr anges inte den ursprungskälla som utbildningsresursen använder. Enligt beskedet från nämnden gällde frågorna i uppgiften ett stort område under en lång tidsperiod. I svaret utnyttjar examinanderna såväl det framlagda mångsidiga materialet som allt de lärt sig.

Medan bedömningsprocessen fortfarande pågår kan nämnden inte ta ställning till bedömning av svaren. I kriterierna för bra svar som examensnämnden gett ut konstateras att ett bra svar uttrycker situationens bakgrund och komplexitet.

Om det i efterhand kommer fram att uppgiften och formuleringen eller materialet innehåller fel, tolkningsproblem eller andra problematiska punkter, kan examensnämnden ta hänsyn till detta i den slutliga bedömningen.

Även om examensnämnden har ett oberoende som föreskrivs i lagen i fråga om utarbetande och bedömning av studentexamensprov, har den också ansvar för proven och relaterat bakgrundsmaterial och för att bakgrundsmaterialet lämpar sig för provuppgifterna samt ansvar för bedömning av proven. Kvaliteten har stor betydelse med tanke på examens tillförlitlighet och den nationella och internationella prestige.

Helsingfors 12.11.2019

Undervisningsminister Li Andersson